

III КОНЦЕПЦИЈА, ПРОПОЗИЦИЈЕ И ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПО ОБЛАСТИМА

III 1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

III 1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Велика пространства пашњака и ливада (по подацима Републичке статистике из 2007. год., готово 47% од свих пољопривредних површина општине), од око 36,5% (са подацима са којима у оперишемо), представља значајан потенцијал за развој сточарства и производњу здраве хране. Томе треба додати и површине са пшеницом и кукурузом које се у крајњем исходу користе за потребе сточарства.

Табела 17. Структура катастарских класа пољопривредног и шумског земљишта, 2009. год.

Класа	Пољопривредно земљиште		Шумско земљиште		Укупно земљиште	
	у ха	удео (у %)	у ха	удео (у %)	у ха	удео (у %)
I класа	565,0	1,6	266	0,8	831	1,2
II класа	1.384,8	4,0	460,3	1,3	1.845,1	2,6
III класа	2.533,1	7,3	3.214,2	9,2	5.747,3	8,3
IV класа	4.625,1	13,4	12.276,4	35,2	16.901,5	24,3
V класа	6.555,4	19,0	14.401,4	41,3	20.956,8	30,2
VI класа	10.263,7	29,7	3.080,0	8,8	13.343,7	19,2
VII класа	7.435,5	21,5	864,7	2,5	8.300,2	12,0
VIII класа	1.192,0	3,4	265,1	0,7	1.457,1	2,1
Свега:	34.554,6	100,0	34.828,1	100,0	69.382,7	100,0

Извор података: РГЗ - Катастар непокретности Кучево

Табела 8 указује на маргинално учешће плодног земљишта I, II, III и IV катастарске класе (36,4%). На целом подручју највише су присутне V и VI бонитетне класе где је њихово учешће (49,4%). Према томе, у структури бонитетних класа доминирају мање плодна а учешће VII и VIII класе износи око 14,1%. Стога, ограниченост земљишта I, II, III и IV бонитетне класе, а у оквиру њега пољопривредног (26,3%), условила је са своје стране и мању насељеност, са тенденцијом да се она и даље смањује. Основни налаз претходне анализе, указује да на овом простору постоје погодни услови за развој сточарства, посебно овчарства, због пространих пашњака.

Поред сточарства општина/јединица локалне самоуправе (ЈЛС) Кучево располаже великим компаративним предностима за воћарску производњу. Стога се, са доста поузданости може закључити да за развој пољопривреде и осталих делатности које се на њу наслањају, општина Кучево има добру ресурсну основу; за будући развојни период.

Поред тога, општина располаже великим потенцијалом за производњу лековитог биља (по којем може постати један од препознатљивих брендова Кучева) и шумског биља/плодова, како у шумским подручјима тако и у равничарским подручјима.

Природни услови и ресурси (геоморфолошки, водни, минералне сировине и др.) општине су разноврсни и омогућују развој бројних делатности (пољопривреда,

шумарство, лов, риболов, водопривреда, рударство и енергетика и др.) који уз адекватне мере заштите не угрожавају животну средину, а могу да допринесу повећању запослености и равномернијем развоју подручја општине.

Правци коришћења природних ресурса, по најзначајнијим елементима природне средине су следећи:

- ГЕОМОРФОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Табела 18: Коришћења геоморфолошких потенцијала

Геоморфолошки реони	Висине	Геоморфолошки услови	Активности	Насеља
Равничарски	до 500 м	Речне долине и котлине	Интензивна пољопривреда - ратарство, - повртарство, - воћарство, - виноградарство, - сточарство, - воћарство	
Равничарско-брежуљкасти				
Брежуљкасто-брдски	од 500 до 700 м	Побрђа и брда	Шумарство - производња и прерада дрвета, - лековито биље и плодови. Пољопривреда - сточарство - фарме јагњади, - повртарство - кромпир, - воћарство - јабуке, шљиве, - пчеларство. - виноградарство	
			Туризам - ловни, - риболовни, - сеоски, - спелеолошки, - еко-туризам.	
Брско-планински	преко 700 м	Брда и планине	Пољопривреда - брдско-планинско сточарство. Шумарство - производња и прерада дрвета, - лековито биље и шумски плодови. Туризам - ловни, - риболовни, - спелеолошки, - планински.	

Кретање сточног фонда

У последње време сточарска производња не само да стагнира већ је у великом опадању. Посебно је за општину карактеристичан пад оваца, са око 24.300 колико је било 1985. године на око 15.650 у 2008. години. Смањење броја оваца (индекс 64,4) је пре свега због забране сече шуме за лисник, смањење радно способне радне снаге на селу и ниске тржишне цене вуне.

Такође, до великог пада у овом периоду је дошло и код говеда (индекс 38,7). Стагнацију, односно благ пораст, бележи број грла код свиња (индекс 104). Међутим, сточарство је у општини Кучево недовољно развијено, јер има мање од једног условног грла на хектар ораница (0,78 условних грла у 2008.). Наравно, сточарство би било развијено ако би коефицијент условног грла прешао 1, а то је могуће с обзиром да је у 1985. години тај коефицијент износио 1,25.

Табела 19. Кретање сточног фонда

Општина	1985.			2008.			Индекс раста 2008/1985. год.		
	говеда	свиње	овце	говеда	свиње	овце	говеда	свиње	овце
Србија	2.249.431	5.063.622	2.632.521	1.087.077	3.831.894	1.606.156	48	76	61
Општина Кучево	12.528	24.369	24.288	4.857	25.350	15.653	39	104	64

Извор података: РЗС - Општине у Србији 1985. и 2008. год.

Сточарство у општини Кучево је неразвијено, јер има мање од једног условног грла на хектар ораница (0,78 условних грла у 2008. год.). Табела нам указује да је сточарство развијено у 1985. години, јер је те исте године коефицијент условног грла изнад 1, тј. 1,25, с тенденцијом пада (од 1,25 у 1985. на 0,78 у 2008. години).

Табела 20. Коефицијент условног грла у општини Кучево

Коефицијент условног грла	1985.		2008.	
	Србија	Општина	Србија	Општина
	0,97	1,25	0,64	0,78

Оснивање агро-бизнис центра

Пољопривреда са сточарством је на првом месту по важности за развој општине Кучево. Природне претпоставке и погодности за развој пољопривреде ове Општине су велике, пре свега чист ваздух, плодно земљиште, огромне површине под пашњацима и ливадама (више од половине домаћинства се бави пољопривредном производњом).

Тешка економска ситуација у пољопривреди, неорганизован и неконтролисани пласман, ниске откупне цене пољопривредних производа, утичу на мања улагања у пољопривреду на територији Општине.

Како би се успоставила ефикаснија сарадња између пољопривредних произвођача Локалном стратегијом одрживог развоја општине Кучево 2009-2013. година планира се формирање центра за заједнички маркетинг и дистрибуцију пољопривредних производа, односно **агро-бизнис центра**. Неорганизованост пољопривредних произвођача, непостојање удружења пољопривредника, застарела механизација, уситњени поседи, неорганизовани откупи пољопривредних производа и непостојање брендирања пољопривредних производа су разлози за формирање једног агро-бизнис центра. Тај центар би у оквиру свога пословања окупио пољопривредне

произвођаче, навео на активирање задруга, откупних станица и мини фарми, постојање произвођача са високом одгајивачком културом-традиционалисти, стварање терена за гајење воћа (шљиве, јабуке, грожђе), терена за прављење расадника за гајење украсних и корисних дрвећа, терена са гетермалним водама за гајење повртарских култура (пшеница, кукуруз, пасуљ, кромпир), терени за гајење шумских плодова (вргањ, купина, аутохтоно самоникло лековито биље), стварање потенцијала за производњу биолошки здраве хране и одржање традиционалне производње чувеног хомољског сира, хомољског меда, домаће ракије и хомољског јагњета.

Оснивањем агро-бизнис центра повратила би се заинтересованост пољопривредника за удруживањем и оснивањем удружења, преко кога би пољопривредни произвођачи остварили организовано тржиште пољопривредних производа, побољшали маркетинг својих производа и успели да формирају брендирање традиционално познатих пољопривредних производа. На тај начин, би се поправила неповољна квалификациона и старосна структура руралног становништва, јер би се повећала мотивација за останак младе популације у сеоским насељима.

Зоне погодне за пољопривреду

За развој пољопривреде, посебно ратарства, најповољнији су терени са малим нагибом: терени са нагибом до 3° су најповољнији, са нагибом 3° до 8° су повољни, а најмање су повољни са нагибом 8° до 20°.

Други важан фактор за оцену погодности земљишта је његов педолошки састав. Најповољнији педолошки састав земљишта налази се на низијским теренима у северозападном делу општине и долини Пека. У подручјима око Раброва, Велике и Мале Бреснице, долине Пека, Мишљеновца, Српца, Вуковића и Зеленика налазе се и највећа и најпогоднија зона за пољопривредну производњу.

Звишка котлина, у којој се налазе Кучево и Нересница, друга је важна зона погодна за пољопривреду. У обе поменуте зоне могуће је, без већих тешкоћа, примењивати савремену механизацију и није потребно улагати веће напоре за побољшање квалитета земљишта.

Најповољнији терени за воћарство су, такође, у северозападном делу општине, али на том подручју треба дати предност ратарству.

За воћарство се могу искористити и терени са мало већим нагибом, са благим падинама брдовитих терена средишњег дела општине. За то су најпогодније јужне и западне експозиције. Климаски услови за виноградарство нису повољни. Пространи пашњаци Хомољских планина и Северног Кучаја могу да се користе за екстензивно сточарство, посебно овчарство. Остало земљиште (на већим надморским висинама) pogodно је за шуме.

Погодност разних типова земљишта за одређене пољопривредне производе

1. Алувијални наноси који се налазе углавном поред реке – капиларно влажење најпогоднији су:

- за повртарство: паприка, парадаиз, купус, шаргарепа.
- кукуруз и крмне биљке (детелине)

2. гајњача и смоница у равничарском делу

- стрмна жита (пшеница, јечам, овас, тритикале).
- кукуруз,
- крмне биљке за развој сточарства

- воћарство (шљива, јабука, бресква, трешња).
- кромпир

У условима и ситуацији када поредимо стрмна жита и кукуруз и крмно биље развоју сточарства онда треба гајити говеда за производњу млека свиње за производњу меса и формирати фарме (10-20 крава) (30-100 свиња).

3. гајњача и смоница на брдском делу
 - оvas за овчарство, силажни кукуруз, ливаде и пашњаци у сточарству: овце и козе, формирати фарме (50-500 оваца) (50-100 коза) . Поправити стање ливада и пашњака у воћарству (шљива, малина и питома боровница)
 - кромпир
4. подзоли и параподзоли (лошија земља)
 - природне ливаде и пашњаци овчарство и козарство

III 1.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Општина располаже значајним шумским фондом, који се током времена смањео (нешто више од 1.000 ха) уместо да се повећао или остао исти, као што је био почетком 80-тих година.

Садашњи обим пошумљавања (у шумама и ван шума) је на подручју општине око 18 пута мањи у односу на 1984. годину, док је обим посечене дрвне масе смањен само за око 1,6 пута. Ова чињеница указује на нерационалан однос према шумском потенцијалу односно његово девастирање, са бројним негативним последицама на природну (ерозије) и животну средину (повећање загађености). Несклад посечене дрвне масе и пошумљавања упозорава да се Закон о заштити природе не уважава довољно јер није испоштован принцип о посеченој и пошумљеној дрвној маси.

Једна од мера уређења предела треба да буде и очување постојећег стања шумског комплекса према важећим прописима и мерама газдовања шумама. Ту не сме да се занемари чињеница да су контролисана сече шума такође вид неге и унапређења природних предела, а не експлоатација природног ресурса. Овакве мере се примењују искључиво у циљу унапређења предела а не ширења индустријских и других делатности које угрожавају предео.

Интезивирање пошумљавања и већа контрола експлоатације односи доминантно на шуме у приватном власништву јер су шуме у државном власништву у неупоредиво бољем стању и имају већи прираст дрвне масе. Концепција развоја шумарства је заснована на заштити и унапређењу стања постојећих шума, уз рационализацију коришћења потенцијалних могућности станишта и уз максимално коришћење природног подмлађивања, како би се елиминисале категорије деградираних и свело на најмању могућу меру:

У оквиру постојећих шума у приватној својини потребно је радити на:

- конверзији изданачких шума у високе,
- пошумљавању шибљака и голети.

У оквиру постојећих шума у државној својини потребно је, у циљу развоја и заштите:

- попуњавање високих разређених шума,
- реконструкција високих деградираних шума,
- конверзија изданачких у високе шуме,
- реконструкција изданачких шума у високе,
- попуњавање вештачки подигнутих девастираних састојина,
- попуњавање вештачки подигнутих састојина.

Постепено повећање шумских површина (пошумљавање необраслог шумског земљишта или привођење ових површина некој другој намени) подједнаком

динамиком (годишњом) врстама дрвећа одабраних у складу са природним потенцијалом станишта:

- сво планско земљиште (изнад 750 метара надморске висине) које није издвојено као погодно за насељавање и пољопривреду (у нагибу већем од 25% треба уређивати и користити као шумско земљиште,
- у прелазној зони (до 750 метара надморске висине) ово земљиште (у нагибу већем од 25%) може се користити и у воћарству уколико већ није пошумљено,
- постојеће шумско земљиште на равнијим теренима планинских висоравни, погодним за пољопривредну производњу, уколико не представља посебно вредан шумски фонд и није у зони туристичке намене, може се постепено претварати у пољопривредно,

Уређење и експлоатација шумских подручја, које може да се користи у сврхе одмора и рекреације не сме да буде условљено и подређено само шумскопривредном интересу, што је до сада било уобичајено и што је још врло присутно, али с друге стране, задовољавање све више потреба рекреације и туризма за шумским амбијентима, не би смело да пренебрегава потребе шумарства као таквог и најосновнијих интереса шумске привреде, ако се они могу задовољавати без опасности од еколошких поремећаја средине. Шумско-привредно планирање на подручју општине и уређење шума мора у довољној мери да обухвати, па у конкретним важнијим случајевима и да буде подређено специфичном просторном планирању и уређењу која ће у највећем степену имати у виду рекреативне могућности и особености дотичног шумског подручја, њихово одржавање и унапређивање. Обезбеђивање и једног и другог интереса гарантује се обавезним укључивањем и применом мера просторног уређења и заштите, односно одржавања животне средине. У принципу, свака шумска средина, као уосталом и сваки предео уопште, без обзира на његову основну намену и друге видове искоришћавања, мора да буде под одређеним режимом заштите. Тај режим, који мора да буде веома изнијансиран, треба да обезбеди одржавање динамичке равнотеже конкретне шумске заједнице и њеног станишта, њихових биолошких рекреативних потенцијала и истовремено њихове продуктивности као шуме и њених непосредних економских вредности.

Ловство и риболов

Природни услови развоја ловне привреде су повољни и омогућавају много квалитетније ловно газдовање у односу на постојеће стање. Стање дивљачи није задовољавајуће и не обезбеђује, бар за сада, значајнија коришћења у виду туристичко-комерцијалног лова.

Циљ будућег развоја ловишта је подизање фонда дивљачи довољног да задовољи потребе чланова ловачког удружења (друштва) и да делимично задовољи потребе домаћег, а делимично и иностраног туризма. Стога треба планирати узгој четири врсте дивљачи, и то:

- од високог лова - срнећу дивљач (потребно је стручно газдовање популацијом срнеће дивљачи);
- од ниског лова - зечја дивљач,
 - фазанска дивљач,
 - пољска јаребица.

Локације за развој ловства погоднују наведеним врстама дивљачи.

За успешан узгој ових врста дивљачи потребно је изградити хранилишта у стаништима одређене врсте дивљачи као и то да се исти подижу у реонима где се може обезбедити мир у ловишту. Такође је потребно вршити плански одстрел дивљачи како се не би нарушила равнотежа у ловишту.

Риболов

Поред лова на овом подручју постоје услови за развој спортског риболова на реци Пек и њеним притокама.

Изградња хладноводних **рибњака** је дозвољена на свим локацијама на којима не угрожавају изворишта или друге планиране системе.

Порибљавање вештачких језера сме се обављати само на бази ихтиолошких студија и пројеката, урађених од стране за то лиценцираних институција.

III 1.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Како би се спречио пораст потенцијалних штета спроводи се стриктна заштита тзв. **водног земљишта**. Водно земљиште (ВЗ) је заштићена и резервисана зона уз све водотоке и око акумулација (акумулација у Буковској). ВЗ дуж река захвата површину коју обухвата успор од тзв. стогодишње велике воде, увећану за појасеве дуж обе обале ширине по 20÷50 m, зависно од положаја објеката и заштитних система. Код Пека и других река које су уређене и насипима, ВЗ је простор унутар насипа, као и простор од најмање 50 m од најудаљеније границе ножице насипа унутар брањене стране, који је резервисан искључиво за дренажне системе, као и за могуће касније доградње и надвишења насипа, уређење приобалног појаса и друге мере заштите.

Поред свих изграђених насипа за одбрану од поплава према брањеном подручју, предвидети инспекцијске стазе-собраћајнице, за потребе одржавања и спровођење мера одбране од поплава, односно ради омогућавања активности и радова у спровођењу мера одбране од поплава, организација руковођења и ангажовања људства, механизације, опреме и материјала.

На водном земљишту није дозвољена било каква градња сталних објеката, али се може без ограничења користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде (шуме, воћњаци, виногради), спортске и рекреационе површине – али без објеката који би могли да ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране (прилаз грађевинске механизације, проширење постојећих насипа при њ5).

Такође, потребно је предвидети глобално решење евакуације санитарних, фекалних и других отпадних вода. Отпадне воде не упуштати у постојеће регулисане и нерегулисане водотоке, без претходног третмана до нивоа квалитета воде водотока у који се отпадне воде упуштају (системи за пречишћавање отпадних вода). Потребно је предвидети и водонепропусне септичке јаме, које се морају празнити преко овлашћеног надлежног комуналног предузећа с чиме би се решио и проблем загађења подземних вода услед постојања пропусних септичких јама.

Воде са манипулативних (паркинг и др.), претоварних површина и свихобраћајница, морају пре упуштања у реципијент проћи третман одвајања чврсте фазе кроз таложник и третман одвајања масти и уља кроз сепаратор масти и уља прописно димензионисаног, за меродавне падавине. Положај објеката и трасе саобраћајница морају обезбедити оптималне услове течења и евакуације воде из залеђа.

Приликом усвајања решења објеката за евакуацију и третман отпадних вода, неопходно је обезбедити положај у простору за места испуста атмосферске и третиране технолошке отпадне воде у реципијент, као и придржавати се следећих прориса:

-Уредба о класификацији вода („Сл.гласник СРС" број 5/68), -Уредба о категоризацији водотока („Сл.гласник СРС" број 5/60), -Правилник о начину и броју испитивања квалитета отпадних вода („Сл. Гласник СРС број 47/83 и 13/84), -Правилник о опасним материјама у водама („Сл.гласник СРС" број 1/82).

иховом надвишењу, реализацију дренажних система).

Антиерозиона заштита

За проглашење ерозионих подручја у општини треба: (а) административно, организационо и информационо јасно дефинисати ерозиона подручја, по свим КО, као и режиме третмана и коришћења свих конкретних локалитета; (б) дефинисати приоритете мера заштите и припремити документацију за реализацију мера заштите; (в) реализовати антиерозионе мере, по приоритетима.

Планом предвидети следеће групе мера: • биолошке; • биотехничке; • техничке; • организационо-административне мере.

Биолошке мере предвиђају: пошумљавање, мелиорацију шума - ресурекциона сеча и попуњавање проређених шума и шикара, мелиорацију пашњака и ливада. У складу са стратегијом ППРС да се земљишта ниских бонитетних класа из пољопривредног преведу у шумска земљишта, овим мерама се даје посебан приоритет, како би се створили услови да се на биолошки заштићеним сливовима стварањем и економски квалитетних шума и пашњака обезбедили услови за стабилно привређивање дела радно способног становништва.

Биотехничке мере обухватају, поред биолошких мера, још и неопходне техничке мере (градони за пошумљавање, инфилтрационе банкете у виду засека, контурни ровови, зидови против спирања, терасирање за пошумљавање, плетери, итд.).

Техничке мере су неизбежне на локалитетима из категорије екцесивне и јаке ерозије. Оне обухватају бујичарске зидане преграде, рустикалне преграде и друге објекте за спречавање јаружасте и флувијалне ерозије корита. Те мере се комбинују са биотехничким и биолошким мерама.

Административно-организационе мере се предвиђају на подручјима са мање поодмаклим процесима ерозије, тамо где су такве мере и потребне и довољне. Оне се свде на јасно дефинисање прописа о начину коришћења и обраде земљишта и забране активности које активирају или убрзавају процесе ерозије (забране: кресања лисника, испаше у одређеним периодима, прописивање услова контурних орања и израде контурних бразди, итд). Није довољно прописати услове обраде земљишта, већ их треба и едукативним и управним активностима спровести.

III 1.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

Концепција експлоатације минералних сировина заснива се на утврђивању и контроли граница истражних и експлоатационих поља у складу са налазима стратешке процене утицаја експлоатације минералних сировина на животну средину на подручју и процене утицаја појединачних експлоатационих поља на животну средину, предео и наслеђе.

Процена утицаја на животну средину појединачних експлоатационих поља обухватиће нарочито идентификацију зона њихових утицаја, постојећих еколошких ризика и њихову категоризацију са проценом нивоа потенцијалних еколошких ризика. У томе приоритет имају експлоатациона поља у власништву предузећа „Арчелон“, „Балкан голд“, „Дундее племенити метали“, „Мурекс“, „Рудник злата Благојев камен“, „ПП Пожаревац“, „УССБ Кучево“, „Авала камен“

Према расположивим подацима Министарства рударства и енергетике, Сектор за рударство и геологију (2010), истражна права су одобрена за следеће истражне и експлоатационе зоне :

- 1) за геолошка истраживања
 - локалитет „Дубоке“, сировина злато

- локалитет „Бродица“, сировина злато
 - локалитет „Ждрело“, сировина злато
 - локалитет „Хомољска зона“ сировина злато
 - локалитет „Врело“ сировина кречњак
- 2) за експлоатацију минералних сировина
- сировина злато, волфрам, кварц локалитет: „Благојев камен“,
 - сировина кречњак локалитет: „Каона“,
 - сировина кварц локалитет: „Каона“,
 - сировина кварц локалитет: „Постојна Чока“,

3) резерве

- сировина гранит локалитет: „Авала камен“,

Рационалну и одрживу експлоатацију минералних сировина на подручју општине Кучево омогућиће доследна примена техничко-технолошких мера у циљу спречавања и минимизирања штетних утицаја и последица по животну средину, здравље људи, предео и наслеђе. То подразумева и обезбеђење континуиране контроле и мониторинга стања животне средине у зонама утицаја експлоатационих поља и еколошких учинака предузећа у експлоатацији, транспорту, складиштењу и преради минералних сировина.

Приоритет има контрола и подршка остваривању законом утврђене обавезе рекултивације и ревитализације деградираних површина сукцесивно у току или по завршетку експлоатације минералних сировина. Први приоритет је рекултивација експлоатационих поља, уређење предела и предузимање мера заштите непокретних културних добара у зонама утицаја експлоатационих поља.

Тренутно исплативе експлоатације ако се гледају резерве сировине су лежишта каменог угља карбонске старости. Протежу се од села Мустапићи и Мишљеновца у Кучајској општини, до села Мелнице у општини Петровац. Резерве каменог угља су процењене на седам до седамипо милиона тона.

Рентабилну експлоатацију би имали лажишта кречњака и мермера где се иначе планира отварање каменолома мермера у селу Равништу и кречњака код Кучева.

Од потенцијала општине у минералном смислу не треба изоставити Pb-Zn рудник Кучаја. Због високе концентрације метала ово рудно поље је интересантно за будућа улагања. Експлоатација ће бити активна (уз предходна истраживања), када мала рудна тела буду економски исплатива.

У потенцијал општине спада и рудник Благојев камен који је 1961 године затворен због нерентабилности. Уз додатна улагања и истраживања која су у току појаве злата и волфрама у блиској будућности могу бити економски оправдана.

У природне ресурсе и потенцијале општине спада и мрки угаљ, који уз додатна истраживања могу представљати значајну сировинску базу, и подстицај развоја општине (велики број затворених рудника).

Остали метали : Fe, Cu, Ag и бројне појаве Au су економски неисплативе (по тренутно важећим критеријумима), што не значи да се у будућности неће променити.

Експлоатација као истраживање могуће је на свим примереним и економски исплативим локацијама у складу са законском регулативом и одговарајућим условима надлежног министарства.

III 1.5. ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ

Циљ Републике Србије је да до краја 2012. године повећа производњу електричне енергије из обновљивих извора за 7,4 одсто, односно за 735 милиона киловат-часова, у односу на 2007. годину. Из тих разлога Министарство рударства и енергетике је припремило измене и допуне Програма остваривања стратегије развоја енергетике Србије до 2012. године, донело Уредбу о стицању статуса повлашћеног произвођача, (20. новембра 2009. године усвојена је и Уредба о мерама подстицаја за производњу електричне енергије коришћењем обновљивих извора енергије и комбинованом производњом електричне и топлотне енергије.

Општина Кучево има природне погодности и добар потенцијал за производњу енергије из обновљивих извора, што би могло да допринесе смањењу увозне зависности и умањи штетне ефекте стаклене баште. У обновљиве изворе енергије (ОИЕ) чији потенцијал постоји спадају: енергија биомасе (укључујући биогас и биогориво), енергија малих хидроелектрана, енергија сунца, енергија ветра и геотермална енергија.³ Овим изворима се могу додати и нови извори као што су топлотне пумпе и отпадни биоресурси. Сваки од ових извора има своје специфичности и услове под којима је њихово коришћење економски оправдано.

Енергија ветра

У складу са принципом да се ветроелектране граде само на местима за које се након истражних радова заинтересују конкретни инвеститори, за потенцијална истраживања се препоручују погодна локација : читава зона северо источног подручја општине. Потенцијални инвеститори се за истражне радове усмеравају према тим локацијама. Према Закону о планирању и изградњи, ветроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност органа надлежног за послове пољопривреде и животне средине. Приликом одређивања локације за ветроелектране раде се анализе утицаја на окружење, са посебним освртом на ризике по животну средину (бука, утицај на птице, слепе мишеве и пејсаж) и процени прихватљивости тог ризика са становишта домаћих прописа у области заштите природе и животне средине и европских стандарда и искустава у изградњи ветроелектрана.

На територији општине Кучево, према условима Министарства рударства и енергетике, постоји локација за изградњу објекта електричне енергије ветроелектрана „Кривача“ инсталисане снаге 112.8 MW. Изградњи вертроелектрана морају предходити анализе утицаја на окружење као и услови и сагласности надлежног Министарства. Такође, постоје податци за изградњу мале хидроелектране Железник. Потребно је предвидети линијску инфраструктуру за ову врсту објекта.

Постоје посебне погодности и потребе за организовано коришћење у децентрализованог производњи топлотне (сагоревањем биомасе, коришћењем геотермалне енергије и сакупљањем сунчевог зрачења) и електричне енергије (изградњом малих хидроелектрана - снаге до 10 MW и ветроелектрана, као и

коришћењем фотонапонских (PV) система. Битна карактеристика обновљивих извора енергије је да су то чисти, еколошки прихватљиви извори енергије, који значајно доприносе смањењу загађења животне средине (ваздуха, воде и земљишта). Степен коришћења ОИЕ у Србији је веома низак, ако се изузме искоришћење великих водених токова. Главни разлог је у томе што су трошкови коришћења обновљивих извора енергије знатно виши од трошкова коришћења конвенционалних извора енергије.

Планска решења

Стратешки приступ за сектор обновљиве енергије усмерен ја на достизање следећих циљева:

- Повећање свести о користима и изворима обновљиве енергије и уштедама у оквиру енергетске ефикасности
- Креирање локалне тражње за обновљивим и енергетски ефикасним горивима и технологијама;
- Подршка страним и домаћим улагањима у овај сектор;
- Побољшање приступа механизмима финансирања за пројекте обновљиве енергије и енергетске ефикасности;

Неопходно је подизање свести о биомаси као извору обновљиве енергије - посебно развој свести о потенцијалу Кучева и предностима коришћења биомасе као извора топлоте. Са шумама које једну половину земљане масе општине, дрво представља потенцијални ресурс за обновљиву енергију.

III 2. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА, НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Зоне погодне за становање

Природни услови који погодују за насељавање јесу стабилност терена, плодно земљиште, могућност за снабдевање водом, клима и ресурси, као и економска основа за живот.

Други важан фактор је изграђена инфраструктура, или повољни услови за изградњу инфраструктуре (саобраћајнице, електрична, ПТТ, водоводна и канализациона мрежа и други објекти инфраструктуре). Природни услови и изграђени објекти инфраструктуре треба да задовољавају савремене потребе људи и да омогућавају даљи развој.

С обзиром да су наведене погодности за насељавање најизраженије у северозападном делу општине, у долини Пека и Звишкој котлини, то су ови терени и најпогоднији за насељавање. Густина насељености тих терена није тако велика да би даље насељавање стварало посебне проблеме. Најнеповољнији услови за насељавање су у североисточним, југоисточним и јужним деловима општине, због великих површина под шумом и неповољних или мање повољних услова за бављење ратарством.

III 2.1. Социјални ресурси и становање

Концепција будућег развоја општине је базирана на ревитализацији становништва на подручју општине.

Основне претпоставке за демографску ревитализацију у наредном периоду су интензивирање инвестиционе активности/делатности у подручју општине Кучево,

ослањањем на регионалну развојну стратегију која значи стратешко опредељење на развој малих градова (као што је Кучево), градови средње величине и сеоских подручја.

Реализације ових претпоставки омогућиле би утицај и на демографска кретања, јер би створили услове за:

- повећање природног прираштаја који је био између 1970. и 1981. године (око 650 или 2,5 на 1.000 становника), што је итекако ниско, али енормно више у односу на период између 1990. и 2002. године када је забележен негативан природни прираштај од -634 лица;
- заустављање великог одлива становништва, односно свођење миграционог салда на 0 и повратак једног већег дела становништва које живи и ради у другим крајевима земље или у иностранству, тј. постизање позитивног миграционог салда;
- планска улагања у недовољно развијена насеља која су и највише захваћена депопулацијом како би се зауставио енормно негативан тренд и повећао број становника, с тим да се демографски раст општине поврати на виши ниво, тј. наведени ниво од око 21.600 становника. С друге стране, да се центар општине - Кучево повећа до 25% (на око 5.500 становника) и да са урбаним окружењем, пређе 1/3 урбаног становништва општине;
- подизање нивоа квалитета живота у општини кроз отварање нових радних места, побољшања доступности образовним, здравственим, социјалним и културним садржајем, као и унапређењем комуналних и стамбених услова;
- боље коришћење изграђеног стамбеног фонда на великом делу сеоског подручја захваћеног депопулацијом;
- усклађивање мреже средњошколских и других школских установа - са потребама нове привредне структуре и нових информационих технологија (информатика, пољопривреда - еко производња, МСП - предузетништво и менаџмент, туризам, еко услуге, шумарство, лов, рибарство - животна средина и др.), итд.

Табела 21. Стратешка демографска опредељења - раст и размештај становништва

Подручје/насеље	1948.	1971.	1981.	1991.*	2002.*	Пројекција 2025.	Разлика 2002-2025.
1	2	3	4	5	6	7	8
1) Благојев Камен - стара методологија - нова методологија	123	107	77	72 72	38 38	29	-9
2) Бродица - стара методологија - нова методологија	667	1.594	1.482	1.297 713	1304 468	495	+27
3) Буковска - стара методологија - нова методологија	1.152	1.036	907	674 620	587 503	588	+ 85
4) Велика Бресница - стара методологија - нова методологија	460	428	425	383 317	357 281	316	+ 35
5) Волуја - стара методологија - нова методологија	1.927	1.523	1.565	1.318 1.256	1261 1123	1321	+ 198
6) Вуковић - стара методологија - нова методологија	587	526	526	486 379	463 301	332	+ 31
7) Дубока - стара методологија - нова методологија	1.909	1.723	1.804	1.646 1.468	1453 1110	1256	+ 146
8) Зеленик							

- стара методологија	502	429	412	327	337	309	+ 58
- нова методологија				271	251		
9) Каона							
- стара методологија	1.153	1.101	1.042	937	896	814	+ 102
- нова методологија				824	712		
10) Кучајна							
- стара методологија	597	583	588	570	560	575	+ 107
- нова методологија				501	468		
11) КУЧЕВО							
- стара методологија	3.176	4.441	5.051	4.846	5302	5534	+ 1028
- нова методологија				4.454	4506		
12) Љешница							
- стара методологија	464	427	409	386	357	290	+ 54
- нова методологија				291	236		
13) Мала Бресница							
- стара методологија	208	209	175	157	162	166	+ 31
- нова методологија				134	135		
14) Мишљеновац							
- стара методологија	989	885	815	711	642	571	+ 106
- нова методологија				588	465		
15) Мустапић							
- стара методологија	1.569	1.506	1.476	1.319	1276	809	+ 69
- нова методологија				908	740		
16) Нересница							
- стара методологија	3.456	3.730	3.469	3.128	3069	2508	+ 143
- нова методологија				2.770	2365		
17) Раброво							
- стара методологија	1.821	1.814	1.666	1.441	1397	2269	+ 1050
- нова методологија				1.304	1219		
18) Равниште							
- стара методологија	329	286	275	260	186	163	+ 32
- нова методологија				215	131		
19) Раденка							
- стара методологија	1.847	1.699	1.541	1.288	1138	861	+ 58
- нова методологија				1.057	803		
20) Ракина Бара							
- стара методологија	1.1871	1.007	963	806	686	592	+ 128
- нова методологија				641	464		
21) Сена							
- стара методологија	466	438	409	354	308	308	+ 76
- нова методологија				284	232		
22) Српце							
- стара методологија	294	329	307	293	267	269	+ 118
- нова методологија				227	151		
23) Турија							
- стара методологија	1.122	1.107	1.039	932	826	813	+ 214
- нова методологија				735	599		
24) Церемошња							
- стара методологија	588	567	471	425	396	414	+ 97
- нова методологија				358	317		
25) Церовица							
- стара методологија	366	334	296	436	537	482	+ 101
- нова методологија				384	381		
26) Шевица							
- стара методологија	1.322	1.325	1.249	1.157	1071	890	+ 81
- нова методологија				981	809		

ОПШТИНА УКУПНО:							
- стара методологија	28.308	29.095	28.429	25.649	24876	22974	+ 4166
- нова методологија				21752	18808		

* Број становника по старој и новој методологији пописа. Разлика у броју становника односи се на лица која живе дуже од 1 године у иностранству а која по новој методологији пописа нису уврштена као и странци који живе дуже од 1 године код нас а који су по новој методологији укључени.

У пројекцији становништва у 2025. години, пошло се од сагледавања објективних и реално извесних процена демографских и економских прилика у општини Кучево, а што значи да се планира повратак иселјених становника из других општинских и регионалних центара и из иностранства, заустављање миграција село-град, привлачење заинтересованих за рад и боравак у Кучеву, које стратешким циљевима, прилагођеним стандардима ЕУ планира да прерасте у атрактивно привредно-туристичко подручје Републике Србије. Из тих разлога се пројектовало повећање броја становника 2025. године у односу на 2002. годину за 4.166 становника и повећање броја становника у 25 насеља, сем у насељу Благојев Камен, које би остало без становника (ова пројекција представља оптимистички тренд кретања становника, што је и циљ стратегије развоја овог региона).

Табела 22. Могући број становника у 2025. години

Подручје	Број становника		% учешћа: 2025/2002.		
	2002.	2025.	2002.	2025.	
Општина	18.808	22974	100,0	100,0	114,9
КУЧЕВО	4.506	5.534	23,9	25,4	122,1
Раброво	1.219	2.269	6,5	11,5	205,1
Остала насеља	13.083	15171	69,5	63,0	104,0

Анализа стамбеног фонда заснива се на подацима пописа „Становништво и станови у општини (условима становања, и др.).

Подизање нивоа неконфорног стамбеног фонда требало би почети кроз пробне пројекте као што су „побољшање/легализација дивље саграђених објеката и подизање нивоа становања у сиромашнијим деловима града и сеоских насеља“.

Гледано дугорочно решење стамбеног проблема зависи од општег економског раста општине. Да би се остварила нека побољшања у односу на садашњу ситуацију препоручује се оснивање стамбеног друштва, стамбених задруга, стимулсање стамбене изградње од стране компанија/предузећа и повољнији услови кредитирања и субвенционирање стамбене изградње. Највећи приоритет треба дати јефтиној стамбеној изградњи. Треба подстаћи стамбене програме општине а посебно програме за стимулсање повратка људи из дијаспоре, програме стамбене изградње за изнајмљивање или куповину.

Активности у области становања, биле би следеће:

- Усклађивање обима стамбене изградње за тржиште и нових облика социјалног становања
- Социјално подржани програми становања биће усмерени према јасно дефинисаним циљним групама.

Развојни интереси општине Кучево упућују на следеће циљне групе које ће имати приоритет у програмима субвенционираних становања:

- млади, квалификовани и радно компетентни грађани који заснивају сопствено домаћинство и настоје да се осамостале од родитеља;
- породице са малом децом и
- стручњаци за чијим профилима постоји већа потражња.

Посебан интерес ће бити **развијање различитих облика субвенција** у области становања - од повољних хипотекарних кредита за изградњу или куповину стана, понуде парцела и локација различитог нивоа опремљености и стандарда становања, подстицања приватне изградње станова за закуп са контролисаном закупнином, регулисања дугорочног закупа, давања субвенција за станове закупљене на тржишту итд.

Реконструкција у области стамбеног фонда биће тежиште стамбене политике општине пре свега града Кучева, у наредном периоду. Основни приоритет у побољшању квалитета становања биће успостављање обавезе одржавања целих зграда и њихових саставних стамбених јединица.

Санирање бесправно изграђених подручја и проналажење модалитета опремања и уређења ових зона, модалитета и извора финансирања и дугорочних финансијских аранжмана, са циљем да се у урбанизовању ових подручја обезбеди учешће власника.

Решавање стамбеног питања на територији општине Кучево захтеваће системске промене у складу са новим друштвено-економским условима и са организованим активностима Републике, општине које се односе на стварање амбијента за решавање стамбеног питања. Од посебног ће значаја бити подстицање задругарства и организовање стамбених задруга према стандардима и позитивним искуствима савремених европских земаља.

Стамбена политика на урбаном и општинском (приградском и осталом) нивоу посебну пажњу ће посветити развоју тржишта и становању, не занемарујући социјалну димензију. Амбијент (пореска, земљишна и комунална политика) треба да подстакне инвеститоре да граде у овој општини на планом предвиђен начин. Порески и фискални механизми, дерегулација урбанистичких планова, приватизација грађевинског земљишта, реционализовање бирократског механизма, треба да омогуће и ефикасније и квалитетније грађење станова, посебно на правцима који за то имају предиспозиције у граду и шире.

Посебни програми становања биће усмерени ка осетљивим друштвеним групама, као што су социјално угрожено становништво, избеглице и расељена лица и друге нискодоходовне категорије.

Табела 23. Процењени обим стамбене изградње и финансијских средстава у општини Кучево

	2001-2007.			2007-2025.		
	број завршених станова	површина (у м ²)	хиљаде евра	број завршених станова	површина (у м ²)	хиљаде евра
Општина Кучево	300	33.300	39.300	1.200	168.000	168.000

Приликом решавања проблема становања, треба обавити посебне задатке:

- дерегулација урбанистичких планова;
- подстицање стамбене изградње;
- укидање државног монопола на грађевинском земљишту према Закону;
- предивестирање у комуналну инфраструктуру;
- порески и фискални инструменти за подстицање стамбене изградње;
- обнова, модернизација, инвестиционо и текуће одржавање стамбеног фонда.

III 2.2. Концепт мреже насеља, мреже центара и заједнице насеља у 2025. години

Основу концепта развоја и организације мреже насеља треба да сачињавају заједнице насеља. У оквиру њих ће одређена насеља са најповољнијим положајем и другим потребним условима (ниво опремљености, концентрација активности и становништва, тенденције у развоју и успостављеним односима и везама) обављати функцију центра. Формирањем више центара заједница насеља развијале би се функције у више насеља, па би се и гравитационе зоне у вези са пружањем услуга смањиле. Тиме би се побољшали услови за коришћење услуга.

На територији општине Кучево и даље ће се издвајати примарна сеоска насеља, насеља са нуклеусом централних делатности и центри заједнице насеља.

Првом четвртином 21. века садашњи примарни општински центар Кучево и даље ће задржати водеће место у пружању услуга осталим насељима у општини.

У доњем делу плодне долине Пека пресеченом границама општина Кучева, Великог Градишта и Голупца, с обзиром на велику густину малих сеоских насеља, планира се да се јаче развије Раброво као секундарни центар, који би повезивао и околна насеља са суседним општинама, пружао им услуге и усмеравао развој тих насеља.

Према предвиђањима Кучево и Раброво ће значајније расти док ће сва остала насеља стагнирати или опадати, што је приказано у табели 34.

Други секундарни центар Вољуја, треба брже да се развија, с обзиром да се у тој заједници насеља неће формирати нови центар заједнице насеља, мада Дубока већ има развијене неке услужне делатности које пружа Вољуја. Вољуја и Дубока нису тако далеко да би се у њима многе услужне функције независно развијале, нити је привредна моћ ових насеља тако развијена да би то омогућила.

Турија развија своје функције услуга у тој мери да прерасте у центар заједнице насеља.

С обзиром на близину Кучева, туристичких потенцијала/експлоатације минералне воде и постојећи размештај насеља, Нересница неће представљати центар за заједницу насеља. Међутим, због своје величине развила би одговарајуће функције.

Кучајна би постала мањи центар заједнице, за Буковску, Церемошњу, Равниште и Церовину, који би могао да развије ограничени број услужних делатности.

Дакле, међу субопштинским центрима издвајаће се два развијенија (Раброво и Вољуја) и два мање развијена (Турија и Кучајна). Турију, а посебно Кучајну, требало би развијати како би ови мање развијени субопштински центри били у складу са друга два развијенија субопштинска центра.

2.2.1. Мрежа насеља и јавне службе у општини Кучево

Досадашња сазнања о потенцијалима и могућностима које пружају за развој показују да општина располаже реалним условима да се негативне тенденције демографских, економских, социјалних, техничко-технолошких, саобраћајно-комуникационих и других фактора не само зауставе већ да, дугорочно гледано, крену позитивним узлазним трендовима. Стратегија препорода мреже насеља општине заснива се на следећим факторима и њиховој међусобној повезаности и условљености:

- демографски - заустављање енормних емиграционих кретања, повратака дела становништва, пре свега оног дела који живи и ради у иностранству,

пораст стопе природног прираштаја до стопе која ће обезбедити нормалну репродукцију становништва;

- економски - бржи развој окончања приватизације (уз услов благовременог отклањања одређених негативних ефеката приватизације), рационализације и аутоматизација у секундарном сектору праћен развојем МСП; ревитализација примарног сектора, пре свега пољопривреде кроз већа улагања у реструктурирање примарне производње, производњу „здраве хране“, „брендираних пољопривредних производа“ и боље повезивање са прерађивачким капацитетима, као и стимулисање пољопривредних домаћинстава за укрупњавање поседа; интензиван развој услуга искоришћавањем шанси које пружа река Пек, а посебно разноврсног туристичког потенцијала (планинског, сеоског, ловног, спелеолошког и др.);
- социјално-еколошки - како квалитет живота постаје све значајнији фактор локације становања и рада одређене компаративне предности општине (еколошке и др.) могу доћи до пуног изражаја уз благовремено предузимање акција (маркетиншких, едукативних, подстицајних и других) на стварање потребног амбијента¹;
- саобраћајно-комуникациони - европски инфраструктурни коридори, посебно телекомуникациони и близина Коридора 10 стварају бројне претпоставке за развој и различите врсте уштеда (времена, средстава, енергије) и које својом доступношћу свим становницима општине отварају нове могућности за стицање знања, приступ информацијама и промени односа места становања и места рада.

Организације и управљања мрежом насеља и јавне службе заснива се на успостављању територијалне организације у чијој основи лежи потреба ефикасније комуникације локалне самоуправе и грађана и њиховом интересном организовању и успостављању развијеног хијерархије мреже насеља на општинском/локалном нивоу. У том смислу, дају се одређене препоруке у погледу опремљености (финансијским установама, организацијама, јавним службама, комуналном инфраструктуром и др.).

Табела 24. Урбана опремљеност премагравитационом систему центара општине

	I ниво: Центар општине	II ниво: Центар заједнице/насеља
1	2	3
Финансијске институције	- банкарске, - развојне (фонд за развој), - извозно / увозне, - саобраћајне, - велетрговинске, - туристичке	- саобраћајне, - трговинске, - туристичке. -

¹ Унапређење привредног амбијента се може остварити путем формирања и реализације следећих програма:

- формирање пословног дистрикта,- развој концепта бизнис инкубатора/зоне развоја,- формирање јединствене канцеларије у оквиру локалне самоуправе,- формирање финансијског механизма за подршку кредитирања,
- комунално и инфраструктурно опремање локација за одређене намене.
(Формирање пословног дистрикта подразумева снажно јавно-приватно партнерство између локалне самоуправе, локалне бизнис заједнице и грађана. Циљ формирања пословног дистрикта је унапређење пословне климе идентификацијом делова територије града који има потенцијала за концентрацију бизниса, који се у директној сарадњи са власницима непокретности и инфраструктурно и комунално унапређују - од стамбеног ка пословном простору се сврха мења).

Организације	- агенције за МСП, - консалтинг, - финансијски, привредни, - менаџерски, - урбанистички и др.	- финансијске (шалтери), - привредне (пултови). -
Наука	- стручно/научна институција, - завод и сл.	- стручне станице (метереолошке, за заштиту животиња).
Образовање	- факултет, - виша школа, - гимназија, - средња школа, - интернат, - основна школа, - школа за децу са специфичним потребама	- основна школа
Здравство	- (специјалистичка болница) - општа болница, - дом здравља, - амбуланта, - апотека, - пољопривредна апотека, - ветеринарска станица,	- амбуланта, - апотека, - пољопривредна апотека, - ветеринарска станица,
Социјална заштита	- центар за социјални рад, - (Центар за стара лица), - дом за децу без родитељског старања), - (Дом за децу ометену у развоју)	- центар за стара лица
Предшколске установе	- јаслице, - обданиште, - припремна настава за школу	- јаслице, - обданиште, - припремна настава за основну школу
Водовод	- организован систем водоснабде- вања санитарно и здравствено исправном водом	- организован систем водоснабдевања санитарно и здравствено исправном водом
Канализација	- (сепаратни систем), - (кишна), - фекална, - водопрпусне септичке јаме, - постројење за пречишћавање воде	- (фекална), - водопрпусне септичке јаме
Телекомуникације	- фиксна телефонија, - мобилна телефонија, - интернет, - радио и ТВ	- фиксна телефонија, - мобилна телефонија, - интернет
Електрична енергија	- снабдевање наизменичном струјом 220 V, 50 ĉ 60 Hz	- снабдевање наизменичном струјом 220 V, 50 ĉ 60 Hz

Напомена: () Опционо, у зависности од интереса

Да би се решили постојећи проблеми у мрежи насеља и центара у општини Кучево потребно је да се:

- подстиче даљи развој постојећих центара, заснованих на што потпунијем и комплекснијем коришћењу и даљем активирању расположивих просторних потенцијала;
- стимулише, убрзава и просторно усмерава развој Кучева, као општинског центра, како би оно добило знатно већу улогу, као носилац развоја, у мрежи насеља општине и мрежи насеља и центара Браничевског округа;
- тежи равномернијем размештају центара услуга, и њиховом приближавању корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- тежи стварању заједница насеља;
- развој центара заједница насеља усмери да буду носиоци веза у мрежи центара и насеља, да пружају услуге за задовољавање разноврсних потреба становништва и да буду основни покретачи трансформације (развоја, реконструкције) постојеће мреже околних насеља;
- подстиче стварање нуклеуса агломирања активности, становништва и објеката, интензивније коришћење простора, који ће извршити целовиту промену у мрежи сеоских насеља;
- смањује улогу примарних насеља и подстиче развој нуклеуса централних делатности, у складу са нивоом концентрације и развијености насеља.

Предшколске установе

Мрежа предшколских установа општине Кучево планирана је према територијалном принципу, имајући у виду очекивани популациони раст, раст нивоа запослености и специфичности просторне организације насеља. У планском хоризонту рачуна се са обухватом од 50% деце узраста 1-5,5 година за јаслени и вртићи програм и 100% деце узраста 5,5-6,5 година за припремне групе за основну школу.

Основни критеријуми у планирању мреже објеката су: (а) задржавање постојеће и планирање нове предшколске установе оправдава се бројем деце на гравитирајућем подручју у радијусу од 1000 m; (б) обавеза је да се припремни разреди организују уколико у насељу има најмање 5 полазника; (в) уколико удео предшколске деце прелази 6% укупног становништва, треба предвидети организовање предшколских установа, према препоруци из Просторног плана Републике Србије.

За задовољавање стандарда од 20 полазника по васпитној групи, потребно је обезбедити укупно 1860 места у предшколским установама, што је пораст од 60% у односу на стање из 2006. Године.

Уколико се у насељима не могу организовати васпитне групе због малог броја деце или веће удаљености од препоручене, законска је препорука да се на нивоу локалне самоуправе, тј. носиоца мреже предшколских установа, размотре могућности превоза деце до најближе предшколске установе или укључивање деце у рад школа, у оквиру неподељених одељења. У тим случајевима планиране површине се додају површинама установа у којима се организује васпитни програм за децу из ових насеља.

Постојећа организација васпитних група припремних разреда за основну школу углавном је усклађена са критеријумима минималног броја деце. У тим насељима се планира изградња објеката предшколског васпитања и образовања. Предвиђеним проширењем мреже остварио би се виши ниво обухвата деце системом друштвене бриге, уз истовремено задовољење великог броја захтева за уписом деце, знатним делом из приградских и сеоских насеља, и растеређење притиска на објекте дечјих установа у општинском центру.

Препорука је да локална самоуправа иницира укључивање приватног сектора у пружање услуга дечјег васпитања и образовања.

Основна правила, критеријуми и нормативи које треба да испуне постојећи и планирани објекти и грађевинске парцеле дечјих установа јесу: (а) доступност локације или специјализованог превоза корисницима треба ускладити са законом утврђеним условима и нормативом;

(б) пешачки пут детета од места становања до предшколске установе не сме бити прекидан саобраћајницама с великим интензитетом промета;

(в) уколико се дечије установе граде или смештају у делу објеката друге намене (претежно стамбених и стамбено-пословних), тада се обавезно осигурава засебан простор на грађевинској парцели од најмање 5 m² по детету за боравак и игру деце на отвореном; и (г) одговарајући ниво инфраструктурне опремљености грађевинске парцеле и објекта предшколске установе подразумева: електроенергетску и телефонску мрежу, јавни водовод или хигијенски исправно локално извоирште воде, канализациону мрежу или прописно изграђену септичку јаму; најмање један тоалет на 15 корисника; грејање и механичко проветравање уколико је природно проветравање недовољно.

Основне школе

Покривеност простора мрежом основних школа је генерално задовољавајућа. Због дисперзне изградње нису задовољени услови удаљености школа од места становања. Тренутно у Кучеву има 1484 ученика од 1-8 разреда. Потребне за основним школама одређују се на основу претпостављеног удела деце школског узраста у укупном броју становника, који у овом случају износи у просеку 9% становника и обухват од 100% школскобавезног континента деце.

Поред напред поменутих стандарда и законских одредби, приликом реконструкције постојећих и изградње нових основних школа, примењују се следећи оквирни стандарди: (а) за 8-разредну основну школу максимални капацитет објекта је 600 ученичких места укупно, односно до 480 ученичких места у смени (16-20 учионица), уз препоруку одвијања наставе у једној смени (само изузетно у две); (б) величина грађевинске парцеле за максимални капацитет основне школе (480/600 ученика) је минимим 1,5 ha; и (в) одговарајући ниво инфраструктурне опремљености грађевинске парцеле и објекта основне школе подразумева: електроенергетску и телефонску мрежу, јавни водовод или хигијенски исправно локално извоирште воде, канализациону мрежу или прописно изграђену септичку јаму; најмање један тоалет на 15 корисника (одвојено за ученике и ученице); грејање и механичко проветравање уколико је природно проветравање недовољно.

Средње школе

Према пројекцијама броја становника, до краја планског периода предвиђа се да ће око 280 становника бити у старосној категорији 15-18 година. На основу испољених трендова у броју ученика у средње школе, претпоставка је да ће се обухват средњих школа кретати у распону 65-80% становништва ове доби у планском хоризонту. Процењује се ће 2200-2500 ученика похађати средње школе на крају планског периода, укључујући око 10% ученика из других општина.

Под претпоставком да се врста и број школа (утврђених Уредбом о мрежи средњих школа у Републици) неће мењати до краја планског периода, следећи стандарди ће се примењивати за реконструкцију и доградњу постојећих средњих школа у општинском центру: (а) 10 т²/ученику нето површине објекта и 20-25 т²/ученику отвореног простора; и (б) недостајуће спортске дворане и отворени спортски терени средњих школа димензионисаће се према броју ученика и омогућиће се приступ и коришћење грађанима, спортским удружењима и другим корисницима.

Планира се изградња ученичког дома за најмање 200 корисника у општинском центру.

Здравствена заштита

Примарна здравствена заштита организује се по територијалном принципу у оквиру Дома здравља Кучево и постојећих здравствених амбуланти у сеоским насељима. Оваква организација здравствених установа у складу је са планираном мрежом здравствених установа у државној својини која се успоставља на нивоу Републике. Предвиђено је постепено преузимање оснивачких права над установама примарне и секундарне здравствене заштите од стране локалне самоуправе.

У складу са циљевима националне стратегије здравствене заштите и основног начела „боље здравље за све у трећем миленијуму“, основ тог система у наредном периоду јесте примарна здравствена заштита која се заснива се на изабраном лекару и његовом тиму. Интенција системских промена је стварање услова за једнак приступ и коришћење примарне здравствене заштите према територијалној припадности, што би омогућило увођење нове специјализације - породичне медицине у систем здравствене заштите. Примарна здравствена заштита ће обухватати заштиту коју пружају лекари опште медицине и педијатри, стоматолошку заштиту и одређену специјалистичку ванболничку здравствену заштиту у области гинекологије и психијатрије. Апотеке и друге услуге биће укључене у групу услуга на овом нивоу.

Планом мреже здравствених установа Републике Србије (2006) предвиђено је да дом здравља обезбеђује најмање превентивну здравствену заштиту за све категорије становника, хитну медицинску помоћ, општу медицину, здравствену заштиту жена и деце, патронажну службу, као и лабораторијску и другу дијагностику. Према истом документу, здравствена амбуланта, као организациона јединица дома здравља, организује се у насељеном месту, школи, привредном друштву или установи ако опредељени број корисника омогућава ангажовање једног тима за обављање делатности из опште медицине, здравствене заштите деце и школске деце и превентивне и дечије стоматологије.

Код реконструкције и доградње постојећих здравствених објеката потребан простор за обављање здравствене делатности димензионише се према нормативима простора који је неопходан за рад изабраног доктора за поједине здравствене услуге,

и то минимум: (а) 120 m² за рад изабраног доктора за одрасле; (б) 130 m² за рад изабраног педијатра;

Управа и администрација

У свим насељима на подручју општине развијаће се услуге општинске управе у постојећој мрежи месних канцеларија.

За боље функционисање органа управе локалне заједнице од посебног значаја је развој сервиса е-управе, обезбеђивањем широке доступности у примени информатичких и комуникационих технологија.

Канцеларија за младе формираће се при општинској управи. Ова канцеларија ће, у сарадњи са образовним и културним установама, спортским клубовима и невладиним сектором, организовати активности и програме за квалитетно провођење слободног времена (образовне, спортске, културне, еколошке, хуманитарне, истраживачке, информатичке и др.) и за каријерно вођење и саветовање младих уз подршку стручних тимова.

Установе културе

У развоју културних делатности приоритетним се сматра употпуњавање мреже библиотека, уређење објеката сеоских домова културе, сала за приредбе и одговарајућих простора у школама за ову намену, као и боља организација културних и јавних манифестација.

Неопходна је изградња новог објекта Народне библиотеке у Кучеву који ће задовољити потребе чувања књига, организацију промотивних активности и издаваштва. Будући да библиотеке припадају основним културним садржајима, потребно је развијати огранке библиотеке у сеоским насељима са преко 2000 становника, или заједничке библиотеке за два-три мања насеља. Потребно је предвидети простор за библиотеке у свим школским објектима, остављајући могућност да, према просторним могућностима, представљају део библиотекарске мреже за све групе корисника.

У сеоским насељима неопходна је реконструкција и налажење начина за адекватно одржавање домова културе, имајући у виду њихов значај за подстицање друштвеног живота на руралном подручју. Неопходан је развој нових програма и повећање њихове доступности корисницима, организовањем различитих секција, клубова и радионица (фолклорне секције, клубови младих, аматерска позоришта и сл).

Спорт и рекреација

У мрежи **спортско-рекреативних објеката** повећаће се квалитет опремљености постојећих објеката и спортских терена и проширити обухват мреже на сва насеља на руралном подручју општине.

Стратешко опредељење је развој мреже услуга за омасовљење рекреативног бављења спортом при постојећим спортским клубовима, предшколским установама, основним и средњим школама.

У сеоским насељима планира се употпуњавање постојећих садржаја, који се могу комбиновати са игралиштима за основне школе. На нивоу насеља планира се најмање 1,5 m² по становнику за отворене спортске терене и фискултурна сала за сваку 8-разредну основну школу. У оквиру школских комплекса резервисаће се

простор за фазну изградњу спортских садржаја, укључујући и најмање заступљене садржаје (као што су мали пливачки базени, тенис игралишта и сл.), или растерећење садржаја које дели више различитих група корисника (на пример, коришћење исте површине од стране вртића и основне школе).

III 3. Просторни развој и дистрибуција привредних делатности

Највеће учешће у стварању националног дохотка општине Кучево има пољопривреда, али се то учешће смањило са 42, 51 % у 2002. години на 36,54 % у 2005. години. Учешће индустрије, трговине, транспорта и осталих сектора бележи благи пораст у наведеном периоду. У односу на податке из 2002. године смањено је учешће друштвене и мешовите својине у структури националног дохотка, а повећано учешће приватне својине што је последица убрзања процеса приватизације друштвених предузећа. У општини Кучево је 2005. године било запослених 3.316, од тога у предузећима и установама 64%, а остало су приватна лица и лица која самостално обављају делатност. број запослених жена је 40,2%. По просечној заради у 2005. години, која је износила 13.145 динара општина Кучево се налази око 25% испод просека за Браничевски округ и у односу на просек Републике Србије. У општини Кучево незапосленост се у периоду од 2002-2005. године смањила са 587 на 542, односно за 8%.

Производња креча и камена има веома дугу традицију, док је експлоатација кварца новијег датума. Цело подручје општине Кучево је врло богато рудом и угљем, и у току је истражна експлоатација злата с јамским ископом, а извршене су све припреме за почетак истражне експлоатације угља с површинским копом.

Од укупне површине Општине шуме захватају једну половину и представљају значајан природни потенцијал.

Најзначајнија сировина за ДП ШИК Кучево је било дрво. Експлоатацијом креча, камена и кварца бавио се Комбинат „Вељко Дугошевић“, који од 2003. године послује у саставу U.S. Steel Serbia doo Smederevo, огранак Кучево. Ова територија је веома богата рудама и о томе сведочи археолошко налазиште Краку лу Јордан – римско утврђење са ливницом злата из средине трећег века нове ере, као и остаци римских и српских средњовековних рудника у близини села Кучајна. У селу Нересница је 2003. године изграђена фабрика минералне воде „Минерална вода“ доо, којом је овај највећи извор општине Кучево приведен експлоатацији.

Урађена је студија изводљивости за употребу термоминералних вода у свху загревања стакленика и пластеника за потребе пољопривреде, као и за грејање локалних домаћинстава. У плану су и истраживања снаге ветра и изградња ветро-генератора, где би раније претпоставке о овом потенцијалу биле потврђене и чија би се експлоатација у будућности могла очекивати.

Главни снабдевач становништва робом широке потрошње је трговинско предузеће „Звизд“ доо са широком лепезом малопродажних објеката и унајудањенијим насељима. Од присутних привредних друштава треба напоменути и: Пек-Петрол доо, Алуминијумски центар Брамс доо, Петрол доо, Патризан доо.

Једна од мера економског развоја општине Кучево је привлачење инвестиција, које отварају нова радна места, али и пружање помоћи и сарадња са постојећим фирмама и повећање броја предузетника. Предности општине Кучево за развој МСП су: постојање производних објеката (напуштених) и расположиве радне снаге, спремност Општине да помогне развој МСП кроз оснивање ЛЕР канцеларије и одређивање локација за ратвој МСП и добра саобраћајна повезаност (општина Кучево се налази на атрактивној локацији на око 130 км од Београда и 52 км од Пожаревца).

Зоне погодне за индустрију

Терени погодни за лоцирање индустријских објеката (као и малих и средњих предузећа) су они који могу да задовоље вишеструке захтеве, као што су:

- стабилан терен са повољним нагибом,
- могућност за снабдевање водом,
- услови за одвођење отпадних вода,
- услови за снабдевање енергијом,
- одговарајући извори сировина,
- изграђене саобраћајнице (или да се лако могу изградити),
- развијена остала инфраструктура, и др.

У том смислу, најповољнији терени за индустрију налазе се у северозападном делу општине. Ови терени су погодни и за пољопривреду ограничено на мањи део општине, треба и, будући да је такво земљиште га разумно користити за избор нове индустријске зоне.

Звишка котлина је други погодан рејон за индустријску зону. Град Кучево, као једини индустријски центар у општини, налази се у овој котлини и својом инфраструктуром представља солидну основу за даљи развој индустрије. Радна снага концентрисана у граду Кучеву и околним насељима (Нересница, Кучајна, Турија, Шевица и др.) важан је фактор за овакву оцену.

Досадашња индустрија у Кучеву није загађивала животну средину у тој мери да би представљала ограничавајући фактор за даљу локацију овакве врсте индустрије.

Волијска котлина, такође представља погодан терен за развој општине Кучево.

Река Пек, железничка пруга и магистрални пут М-24, који иду паралелно, пресецају оба погодна рејона и тиме ове делове истичу као изузетно погодне у односу на остале рејоне и локације у општини.

Сама алувијална равна поред Пека подложна је плављењу за време високих вода и није погодна за локацију индустрије. Остали терени, с обзиром на велике нагибе, ограничене могућности за снабдевање водом и недовољно развијене саобраћајнице, углавном нису погодни за лоцирање индустрије.

III 4. Развој туризма, организација и уређење туристичких и рекреативних простора

Природни услови за туризам на подручју општине су добри, али још увек не постоје у значајнијој мери изграђени објекти потребни за развој ове делатности. Североисточни и југоисточни, брдско-планински делови општине, најповољнији су за туризам и рекреацију. У првом реду подручја Дубоке, Раденке, Ракове Баре, Церемошње, Буковске и Равништа погодне су за развој сеоског туризма. Пошто су ови терени већим делом под шумом, то представља додатну повољност.

На овим подручјима, као и у долини Пека и његових притока, су повољни услови и за спортско-рекреативни (ловни и риболовни) и излетнички туризам, за одмор, истраживачке акције и праксу студената.

Међу појединим локацијама издвајају се:

- Четири пећине: две атрактивније - „Церемошња“ и „Равништарка“, као и две мање изражене „Дубочка“ и „Шевичка“ пећина. „Церемошња“ је код истоименог насеља, „Равништарка“ код села Равниште и „Дубочка“ је код

насеља Дубоке. Ове пећине представљају потенцијал за развој спелеолошког туризма. Пећина „Гаура Маре“, такође представља природни спелеолошки споменик;

- Крашки извор „Кучевска потајница“ представља редак природни феномен;
- Вила и базени краља Александра у Лунки, представља такође основу за развој туризма;
- Краку лу Јордан - споменик културе, јединствени археолошки центар из римског периода; одлуком Владе Републике Србије проглашен за културно добро од изузетног значаја;
- Смотра фолклора „Хомољски мотиви“ која се одржава у Кучеву, необично је лепа традиција овог краја;
- Лепоте клисуре Брњичке реке погодне су за излетнички туризам;
- Извор минералне воде код Нереснице чија се производња, од 2003. године обавља у фабрици „Минералне воде“ д.о.о, Нересница;

III 5. Просторни развој саобраћаја и инфраструктурних система, повезивање са инфраструктурним мрежама

САОБРАЋАЈ

Концепција развоја саобраћајне инфраструктуре одвија се у два правца: један је осавремењивање и побољшање нивоа услуга и безбедности на постојаћој мрежи саобраћајница и железнице применом одговарајућих инструмената а други је доградња капацитета који би употпунили понуду у саобраћајном смислу и тако допринели искоришћености инфраструктуре као предуслову за развој привреде и подизање стандарда становника. Осим планских и других елемената као основ је узета и чињеница да је општина Кучево богата природним ресурсима који би допринели развоју туристичке понуде.

Просторни план планирао је измештање трасе државног пута I реда бр.24 из саме вароши Кучева и центра Раброва. Планирана обилазница око Кучева дужине је 5854км, највећим делом обилази град, пролази кроз ненасељени део Кучева, тако да је на овом делу задовољена геометрија, профил, континуитет у вожњи и брзина које државни пут I реда треба да има. Обилазница око Раброва је дужине око 1980м, обилази Раброво тако да се непрегледна кривина која пролази кроз сам центра Раброва замењује геометријски правилнијом трасом.

У самом концепту овог плана планирано је да се продуже неки општински путеви (Л5, Л8, Л12, Л31 и Л24) у дужини од 14200м.(Реферална карта 1) Планирани су и нови општински путеви који имају за циљ да се омогући ваљан приступ насељеним деловима, да се повежу насеља тамо где је то могуће да се омогући приступ комуналним, производним и туристичким локацијама. Планирано је 13 општинских саобраћајница и то:

- Нови Л1 је веза између Л9 и Л28, односно најкраћа веза између Турије и Шевице. Планирани наставак Л12 који полази из центра Кучева улива се у овај планирани локални пут. Укупна дужина овог пута је 5км.
- Нови Л2 налази се у Дубокој, дужине 3км.
- Нови Л3 налази се у Дубокој, дужине 3.5км. Нови Л2 и Нови Л3 планирани су из разлога да се обезбеди квалитетан приступ овим насељеним деловима Дубоке кроз које пролазе ови локални путеви.
- Нови Л4 налази се у Раденци, дужине 3.4 км
- Нови Л5 налази се у Раденци, дужине 2.5 км

- Нови Л6 налази се у Гложани, дужине 7.9км, иде долином Мале Гложане.
 - Нови Л7 налази се у Буковској његова планирана траса иде до планиране акумулације “Буковска река” дужине 1.7км
 - Нови Л8 повезује државни пут првог реда бр.24 и државни пут другог реда бр.108ц.Нови Л8 је на неки начин наставак Л7. Траса овог општинског пута има и путни прелаз и прелаз преко Пека, али овај коридор је уједно и нова веза Петровца, Кучева, Великог Градишта и Голубца.Дужина овог локалног пута је 2.5 км
 - Нови Л9 налази се у Каони, повезује Л11 и Л21, дужине 2.8км
 - Нови Л10 налаз се у Каони, дужине 1.6км
 - Нови Л11, веза између Нереснице и Гложане, дужине 9.1км
 - Нови Л12, веза између Гложане и Благојевог камена, дужине 4.3км
 - Нови Л13, панорамски пут, веза између Турије и Раденке, дужине 9.3км
- Укупна дужина новопланираних локалних путева је 56.6 км.

Локални путеви који су планирани да се продуже су:

- Л5, Раброво-Душманић(до реке Пек) продужава се тако што пролзи Пек и стиже до села Душманић. Новопланирана дужина је 1км.
- Л8, М24-Турија Старо село. Планира се повезивање Старог села и Ракове баре, тако да сада Л8 излази на регионални пут другог реда Р-256. Новопланирана дужина је 2.2км.
- Л12, Кучево-Врело, овај локални пут тебало би да изађе на Нови Л1, и тиме путну мрежу у овом делу заокружи. Новопланирани део је дужине око 1км
- Л24, Нересница-Комша, продужен је око 3км, како би се омогућио приступ грађевинском подручју у овом делу
- Л32, М24-Бродица, овај планирани део пута иде све до планиране хдроелектране “Трстеник”и дужине је око 7км.

Укупна дужина локалних путева који се продужују је 14.2 км.

Због великог броја пружних прелаза планира се укидање следећих 17 путних прелаза у км:127+306, 133+524, 134+152, 138+828,140+038, 141+756,143+511, 149+749, 150+245, 151+715, 155+698, 157+613, 158+956, 160+198, 160+560, 166+063 и167+220. Тако да остају следећи путни прелази у км: 126+472, 127+934, 128+508, 131+766, 132+738, 133+882, 134+653, 134+661, 135+637, 138+066, 139+437, 140+664, 140+868, 142+773, 144+148, 147+022, 147+258, 147+770, 148+139, 149+262, 151+020, 152+204, 152+883, 154+371, 155+105, 156+951, 158+464, 159+362, 159+719, 162+289, 162+650, 166+790, 168+174.

ВОДОПРИВРЕДА

Од стране ЈВП “Србијаводе“ ВПЦ „Сава-Дунав“ Нови Београд, достављено је мишљење бр С-09/648 од 16.11.2009 год. у погледу водопривредне инфраструктуре у поступку израде Просторног плана општине Кучево, у коме је у тачки 4 дато да је неопходно глобално одрадити локације и начин обезбеђења санитарно исправне воде за потребе корисника.

Потребе за водом

Према задњем попису становништва од 2002. год у Општини Кучево је живело 18.808 становника, од чега у градском насељу Кучево је било 4.506 становника, а у 25 сеоских насеља још 14.302 становника.

Према демографској анализи процењује се да ће до краја планског периода, до 2025. год. у општини Кучево живети укупно 22.947 становника, од чега у градском насељу

Кучево би живело 5.534 становника, а у осталим сеоским насељима још 17413 становника. Норме потрошње воде према одредбама Водопривредне основе Републике Србије (сл.гл.Р.Србије бр.11/2002) у градским насељима 600 л/кор/дан, потребе индустрије се деле на 170 л/кор/дан, за јавне потребе око 90 л/кор/дан, а рачуна се и губитком у мрежи од око 18%.

За сеоско становништво процењене норме потрошње воде износе 400 л/кор/дан, с тим што је за домаћинства намењено 215 л/кор/дан, а преостала количина је намењена животињама у сеоским домаћинствима и другој потрошњи, а неизбежни су и губици у мрежи од око 18%.

Укупне потребе за водом градског становништва износе :

$$q_{sr} = \frac{5.534 \times 600}{86.400} = 38,43 \text{ л/сек.}$$

$$q_{max} = 38,43 \times 1,30 = 49,96 \text{ л/сек}$$

Укупне потребе за водом сеоског становништва износе :

$$q_{sr} = \frac{17413 \times 400}{86.400} = 80,62 \text{ л/сек.}$$

$$q_{max} = 80,62 \times 1,40 = 112,86 \text{ л/сек}$$

Сва изворишта водоснабдевања треба да обезбеде :

$$q_{max/dn} = 49,96 + 112,86 = 162,82 \text{ л/сек. , док би се максимална часовна}$$

потрошња обезбеђивала из дистрибуционих резервоара на мрежи.

Потребан капацитет резервоара за насеље Кучево износи

$$V_r = 0,40 \times 49,96 \times \frac{86.400}{1000} = 1.726 \text{ m}^3 \approx 2.000 \text{ m}^3, \text{ тако да се мора повећати садашњи}$$

резервоарски капацитет ради обезбеђења сигурног водоснабдевања потрошача воде у Кучеву.

Могућа изворишта водоснабдевања

Градско насеље Кучево, поред постојећих изворишта подземних вода („Млака“, „Оџиња“ и „Бања“) капацитета око 31 л/сек., за повећање капацитета изворишта воде је упућено на будућу акумулацију. „Буковска река“ одакле се планира да се доводним цевоводом $\varnothing 400\text{mm}$ пречишћена вода доведе до градског резервоара R₁ на коти 215 МНМ, одакле би се препумпавала недостајућа количина воде за потребе II висинске зоне (резервоар R-2 на коти 265).

За потребе ушорених сеоских насеља у долини реке Пек (Нересница, Сена, Мишљеновац, Мустапић, Раброво, Љешница, Српце, Вуковић и Зеленика) планира се доводни цевовод $\varnothing 300\text{mm}$ са разводом до ових насеља, али је због конфигурације терена неопходно изградити дистрибутивни резервоар R₃ на коти 180 МНМ на брду наспрам насеља Сена, са функцијом прекидне коморе на овом гравитационом доводу $\varnothing 300\text{mm}$, чиме би се формирала нова висинска зона Ia за потрошаче између изохипси 120 и 160 МНМ.

За остала раштркана сеоска насеља у побрђима је крајње нерационално повезивање са општинским водоводом, па би се ова села и даље снабдевала водом индивидуално или путем малих групних водовода.

Санитација насеља

Стање санитације насеља је незадовољавајуће. Канализациони систем (некомплетан) има само Кучево, али пошто још не постоји одговарајуће постројење за пречишћавање отпадних вода, непречишћена отпадна вода се непосредно улива у реку Пек, што представља велико концентрисано загађење, које еколошки деградира реку Пек и онемогућава чвршће урбано повезивање градског насеља Кучево са акваторијом реке Пек, посебно у маловодном топлом делу године. Остала мања насеља имају још гору санитарну ситуацију због неконтролисаног изливања отпадних вода у јаруге и друге мање водотоке угрожавајући управо та насеља стварајући услове за хидричне епидемије у топлим периодима.

У том циљу треба предвидети глобално решење евакуације санитарних, фекалних и других отпадних вода. Отпадне воде не упуштати у постојеће регулисане и нерегулисане водотоке без претходног третмана до нивоа квалитета воде водотока у који се воде упуштају (системи за пречишћавање отпадних вода).

Стога је неопходно у догледно време изградити планирано Постројење за пречишћавање отпадних вода за Кучево, а такође и мање уређаје за пречишћавање отпадних вода већих сеоских насеља (Мустапић, Мишљеновац, Нересница, Раброво).

Према пројекту за постројење у Кучеву предвиђено је примарно и секундарно пречишћавање ефлуента (механичко и биолошко), тако је на линији воде предвиђено: пумпна станица првог дизања, груба решетка, песколов, биоаерациони базен, накнадни таложник, рециркулациона црпна станица, хлор станица, а на линији муља се предвиђа : пумпна станица за муљ, силос за муљ и поља за сушење муља.

Такође, за друга насеља потребно је предвидети водонепропусне септичке јаме, које се морају празнити преко овлашћеног надлежног комуналног предузећа с чиме би се решио и проблем загађења подземних вода услед постојања пропусних септичких јама.

Одвођење површинских вода

Према условима из Мишљења бр. С-09/648 од 16.11.2009. год. ЈВП „Србијаводе неопходно је да се атмосферске воде са манипулативних површина (паркинзи и сервис за прање возила) морају пре упуштања у реципијент прећи третман одвајања чврсте фазе кроз таложник и третман одвајања масти и уља кроз сепаратора масти и уља прописно димензионисаног за меродавне падавине.

ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА МРЕЖА

Електроенергетска инфраструктура на планском подручју се мора развијати сразмерно потребама за електричном енергијом и снагом, повећањем безбедности и квалитета напајања као и економичност пословања ЕПС-а – смањењем губитака.

У том циљу планиране електродистрибутивне мреже мора се вршити према критеријумима из техничке препоруке бр. 14 а Е .Д Србије " Планови развоја и основна концепцијска решења за планирање електродистрибутивне мреже ".

Кроз подручије пролазе високонапонски далеководи 110 kv и 400 kv који нису у функцији напајања подручија ел. енергијом и то :

- Д.В 400 kv бр. 401 / 1 Дрмно – Х. Е . Ђердап 1
- Д.В 110 kv бр. 128 / 3 Мајдампек 3 - Петровац

Исте су у мањој мери ограничавајући фактор за будућу изградњу подручија јер се мора обезбедити заштитни коридор у коме се не могу градити објекти било које врсте. Да би се задовољиле прогнозиране потребе за ел. енергијом и снагом потребно је :

- Квалитетно одржавање постојећих електроенергетских објеката

Обезбеђивање недостојећих електроенергетских капацитета, кроз реконструкцију дотрајалих објеката и изградњом нових на свим напонским нивоима заступљеним на планском подручју – 110 kv, 35 kv, 10 kv и 1 kv

ОБЈЕКТИ 110 V

Потребно је изградити нову Т.С. 110/35 kv снаге 1x31,5 mva „Нересница“ на локацији постојеће Т.С. 35/10 kv „Нереснице“ са напајањем преко постојећег 110 kv далековода 110 kv бр. 128/3 Мајданпек 3 – Петровац који пролази овом зоном.

ОБЈЕКТИ 35 kv

Потребно је изградити нове електроенергетске објекте овог напонског нивоа коју чини Т.С. 35/10 kv „Раброво“ снаге 1 x 4 mva са прикључним 35 kv далековода.

Постојеће Т.С. 35/10 kv задовољавају будуће потребе. Такође се елиминише потреба за реконструкцијом Д.В 35 kv из правца Дебели луг – Благојев камен који је дотрајао у знатном степену и пролази неприступачним тереном што отежава реконструкцију и одржавање истог. Његову функцију ће преузети далековод 35 kv из будуће Т.С. 110/35 kv „Нересница“.

ОБЈЕКТИ 10 kv

- Квалитетно одржавати постојеће Т.С. 10/0.4 kv и напојне далеководе 10kv
- Реконструкцијом отклонити слабе тачке у 10 kv мрежи, заменом дотрајалих стубова и повећањем пресека проводника
- Изградити нове Т.С. 10/0.4 kv и извршити реконструкцију постојећих у циљу повећања снаге, према плановима надлежне електродистрибуције
- Изградити нове 10 kv водове за напајање Т.С 10/0.4 kv на бетонским стубовима са АИС водовима, а у градском и приградском подручју прикључке рееализовати кабловима типа ХНЕ 49А 3x (1x150) mm или сличним.

НИСКОНАПОНСКА МРЕЖА

- Нисконапонску мрежу реконструисати у целости на бетонским стубовима са повећањем пресека проводника. По могућству користити самоносећи кабловски сноп типа Х00/0-А 3x50+54,6 mm², у градским зонама са додатним водовима 2x16 mm², за напајање уличне расвете
- Смањити дужине појединих нисконапонских извода из Т.С, изградњом нових Т.С. 10/0.4 kv, чиме се смањују падови напона у мрежи односно обезбеђује квалитетније напајање потрошача ел. енергијом и смањују губици ел. енергије
- Јавну расвету треба модернизовати, а нову градити искључиво коришћењем савремених светлосних извора који уз већу ефикасност ангажују мању потрошњу ел. енергије.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНА МРЕЖА

Стање ТТ капацитета обухваћено овим Просторним Планом представља технолошки превазиђено решење те је у планском периоду неопходно спровести низ активности ради побољшања целокупне телекомуникационе мреже.

- Изградња међумесног оптичког кабла Кучево – Пожаревац као основни магистрални капацитет за телекомуникационо повезивање овог подручја са надређеном телекомуникационом равни.
- У Кучеву је такође неопходна замена 2 чворне централе (Кучево 1) типа ДКТС и (Кучево 2) типа ЈК-300 са мултисервисним приступним чворовима (МСАН) потребног капацитета за задовољење потреба свих постојећих и планираних корисника у наредном планском периоду.
Овако планирани МСАН ови треба да задовоље потребе корисника за пренос говорних саопштења (ПСТН) интернета, АДСЛ и ВДСЛ и интернет проток телевизије.

У наредном периоду постојеће телефонске централе неопходно је заменити МСАН платформом и повезати оптичким кабловима до централе у Кучеву.

АТЦ	Инсталирано	Укључено	Директних
Кучево	3072	2478	2478
Раброво	640	534	534
Мустапић	513	300	300
Мишљеновац	256	252	252
Српце	384	220	220
Турија	512	331	233
Раденка	257	194	194
Дубока	384	320	320
Волуја	300	262	214
Нересница	512	332	266
Шевица	384	223	223
Буковска	256	137	137
Церемошња	256	84	84
Равниште	128	46	46